

СПРОЩЕНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ: АНАЛІЗ ЗМІН ДО П(С)БО 25

Фінансова звітність будь-якого суб'єкта господарювання, незалежно від розміру та виду діяльності, слугує інформаційним джерелом аналізу його фінансової спроможності, результати якого використовують внутрішні і зовнішні користувачі. Порядок формування фінансової звітності підприємствами малого бізнесу визначається нормами П(С)БО 25 “Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва”, затвердженим наказом Міністерства фінансів України 25.02.2000 р. № 39 (у редакції наказу 24.01.2011 р. № 25). Проте, з 23 липня 2019 р. набрав чинності наказ Міністерства фінансів України № 226, який передбачає внесення змін до вищезгаданого Положення, а також деяких інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку [1]. Оскільки ухвалення змін відбулося нещодавно, питання їх аналізу на сьогоднішній день є актуальним для забезпечення правомірної діяльності та складання фінансової звітності.

Перше, на що слід звернути увагу, це перейменування самого Положення. Відтепер цей стандарт носить назву НП(С)БО 25 “Спрощена фінансова звітність”, дія якого поширюється на мікропідприємства¹ та малі² підприємства, непідприємницькі товариства, представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, а також підприємства, що згідно з податковим законодавством України ведуть облік доходів та витрат за спрощеною системою, крім тих, які формують фінансову звітність за міжнародними стандартами [2]. Перелічені підприємства можуть самостійно визначати доцільність складання фінансової звітності за формами, наведеними у НП(С)БО 1 [3], тобто отримують можливість складати не спрощену, а повну фінансову звітність.

Можливості складання спрощеної фінансової звітності малими і мікропідприємствами після внесення змін наведено в таблиці.

Таблиця

Суб'єкти складання спрощеної фінансової звітності

Фінансова звітність малого підприємства	Малі підприємства – юридичні особи, які визнані такими відповідно до [4], крім тих, яким відповідно до податкового законодавства надано дозвіл на ведення спрощеного обліку доходів та витрат, а саме юридичних осіб – платників єдиного податку групи 3
	Представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності
Фінансова звітність мікропідприємства	Мікропідприємства – юридичні особи, які визнані такими згідно з [4]
	Підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства, а саме юридичні особи-платники єдиного податку групи 3
	Непідприємницькі товариства

Джерело: узагальнено авторами на основі [2, 5]

Нормами НП(С)БО 25 не передбачено змін до складу фінансової звітності, яка, як і раніше, включає дві форми: для малого підприємства – Баланс (форма № 1-м) і Звіт про фінансові результати (форма № 2-м), а для мікропідприємства – Баланс (форма № 1-мс) і Звіт про фінансові результати (форма № 2-мс). Однак, якщо малі підприємства користуються міжнародними стандартами фінансової звітності для малих і середніх підприємств (МСФЗ для МСП), то вони

¹ Мікропідприємства – підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: балансова вартість активів – до 350 тисяч євро; чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 700 тисяч євро; середня кількість працівників – до 10 осіб [4].

² Малі – підприємства, які не відповідають критеріям для мікропідприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: балансова вартість активів – до 4 мільйонів євро; чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 8 мільйонів євро; середня кількість працівників – до 50 осіб [4].

втрачають можливість подавати спрощену фінансову звітність і мають складати повний комплект звітності. При цьому склад і форми фінансової звітності відповідають вимогам НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”.

У форму № 1-м фінансової звітності малого підприємства внесено зміни в перший розділ “Необоротні активи” – додано нову статтю “Нематеріальні активи”, де наводять залишкову (ряд. 1000) і первісну (ряд. 1001) вартість нематеріальних активів, а також нараховану у встановленому порядку суму накопиченої амортизації (ряд. 1002). Сума первісної вартості нематеріальних активів (крім гудвілу), а також накопичена амортизація, як сума амортизації об’єкта нематеріальних активів з початку його корисного використання, визначаються згідно з П(С)БО 8 “Нематеріальні активи”. Варто зазначити, що у формі № 1-мс фінансової звітності мікропідприємства вартість нематеріальних активів наводять, як і раніше, в статті “Основні засоби”.

Зміни у формі 1-м відповідають нормам ст. 14 Директиви 2013/34/ЄС [6], яка передбачає, що малим підприємствам дозволено складати скорочений балансовий звіт, у якому зокрема має бути розкрита інформація про нематеріальні активи підприємства.

Загалом суттєвих змін у порядку формування та подання фінансової звітності малими та мікропідприємствами не відбулося – П(С)БО 25 привели у відповідність до вимог Закону “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [4]. Але цю спробу модернізації законодавчо-нормативних документів щодо формування фінансової звітності можна трактувати як ще один крок на шляху узгодження фінансової звітності українських підприємств з вимогами Європейського Союзу.

1. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку: Наказ Мінфіну України від 31.05.2019 р. № 226. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#n182>. 2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Спрощена фінансова звітність”: Наказ Мінфіну України від 25.02.2000 р. №39 (у редакції наказу 24.01.2011 № 25) із зм. і доп. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#n182>. 3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку “Загальні вимоги до фінансової звітності”: Наказ Мінфіну України від 7.02.2013 р. № 73 із зм. і доп. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. 4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV із зм. і доп. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. 5. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI із зм. і доп. – Режим доступу: доп. // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/>. 6. Про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов’язані з ними звіти певних типів компаній: Директива 2013/34/ЄС Європейського парламенту та ради Європейського Союзу від 26 червня 2013 р. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MU13169>